

สวัสดีครับ

อาจารย์ดแทนต์ รัตนวิไล

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต, วศบ.
- นิติศาสตรบัณฑิต, นบ.
- นิติศาสตรมหาบัณฑิต, นม.

กฎหมายวิธี

พิจารณาความ

อาญา

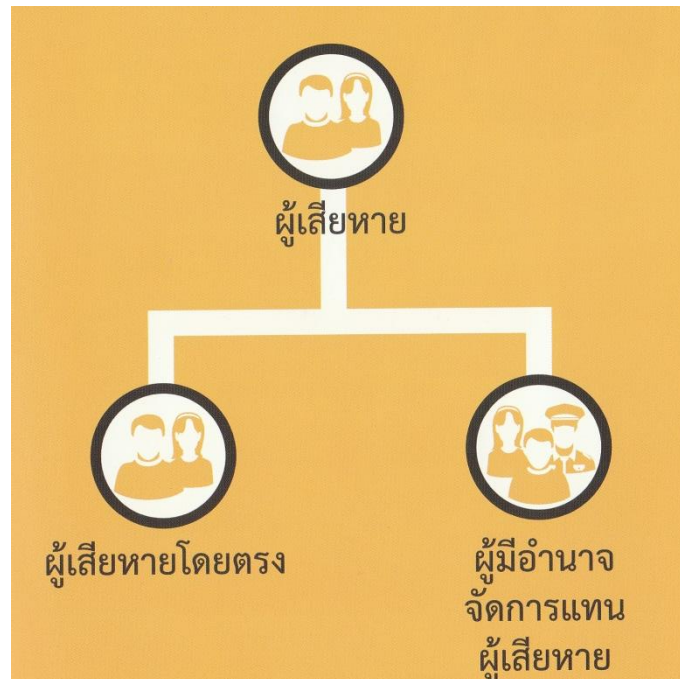
ป.วิ.อาญา ๑

กระบวนการก่อนชั้นศาล

การเริ่มต้นคดีอาญา

ผู้เสียหาย

ผู้เสียหาย หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำ ความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมถึงบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 4,5 และ 6

ผู้เสียหายโดยตรง

ผู้เสียหายโดยตรง มีลักษณะดังนี้
คือผู้ที่ได้รับความเสียหายนั้น เป็นเจ้าของสิทธิ
หรือเจ้าของทรัพย์สิน ร่างกาย ฯลฯ เช่น
ผู้เสียหายถูกลักทรัพย์สินหรือถูกโกงทรัพย์สิน
หรือถูกกล่าวให้ร้ายทำให้เสียชื่อเสียงหรือถูก
ทำร้ายโดยเจตนา เป็นต้น

1. มีความผิดอาญา
เกิดขึ้น
2. มีสภาพบุคคล
3. ได้รับความเสียหาย
4. เป็นผู้เสียหาย
โดยนิตินัย

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

1. มีความผิดอาญาเกิดขึ้น

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

ขั้นตอนของการกระทำความผิดอาญานั้น เริ่มตั้งแต่การคิด ตกลงใจ ตระเตรียมการและลงมือกระทำ สำหรับความผิดอาญาทั่วไป ความผิดเกิดขึ้นเมื่อลงมือ กล่าวคือหาก ลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล ก็เป็นเพียงพยายามกระทำความผิด ซึ่งก็ถือว่าได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว ดังนั้น หากเป็นการกระทำในชั้นตระเตรียมยังไม่ถึงชั้นลงมือ ย่อมไม่ได้ว่ามีความผิดเกิดขึ้นเว้นแต่ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้การกระทำเช่นนั้น

เป็นความผิดแม้อยู่ในชั้นเพียงตระเตรียมการ
ความผิดต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทหรือตระเตรียมการวางเพลิง เผาทรัพย์ เป็นต้น

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

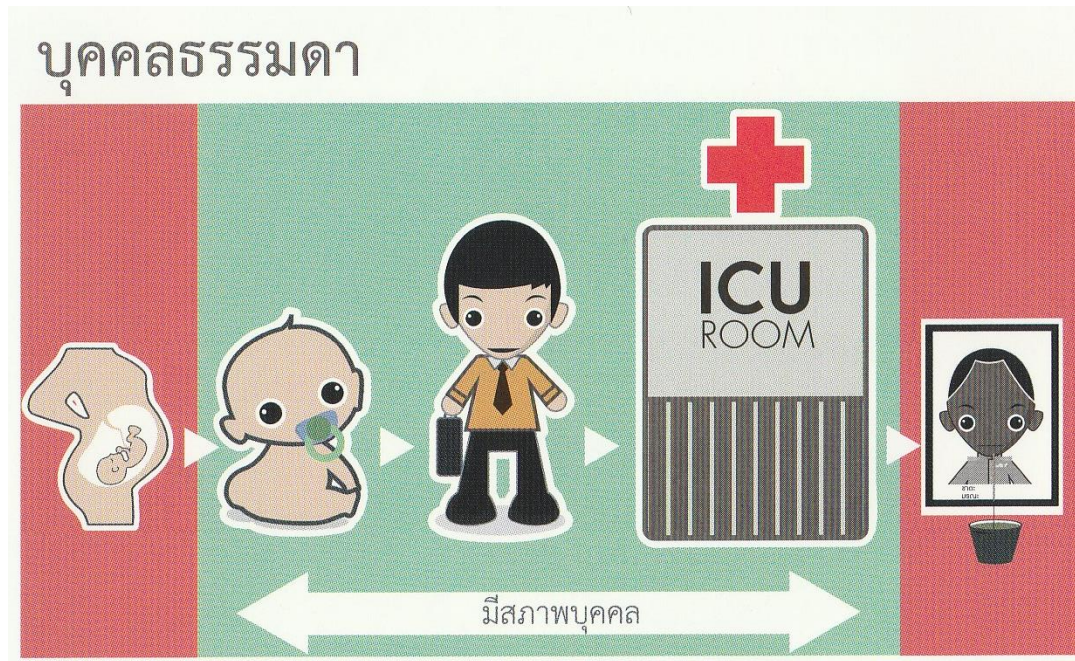
2. มีสภาพบุคคล

ผู้เสียหายต้องมีสภาพบุคคล หากไม่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย ย่อมเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาไม่ได้ ซึ่งสภาพบุคคลนั้น แบ่งออกเป็น

2 ประ

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 15 บัญญัติว่า
“สภาพบุคคลนั้น เริ่มเมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย”

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

3. ได้รับความเสียหาย

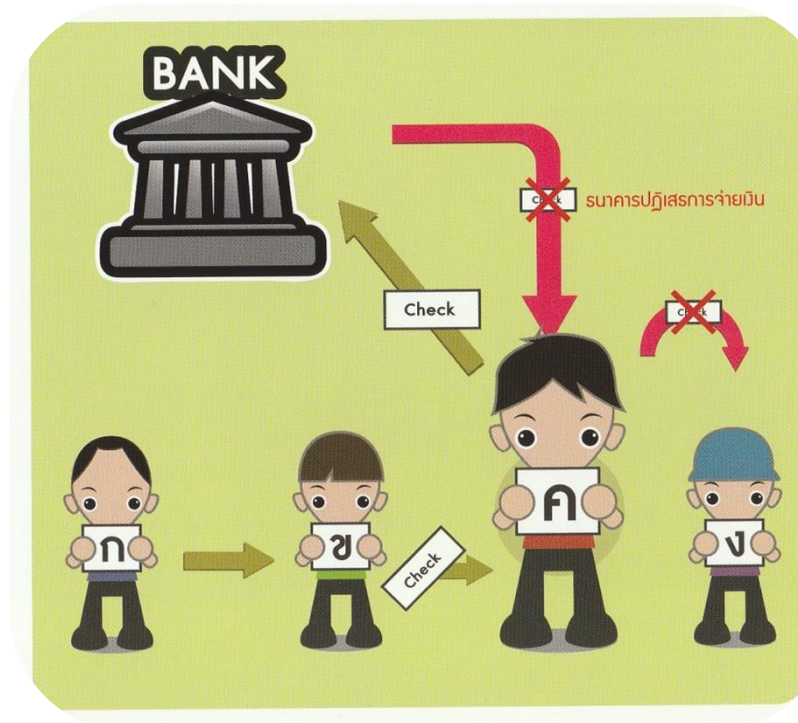
ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นโดยตรง

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

ตัวอย่าง

ของบุคคลผู้ได้รับความเสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเช็ค

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

ตัวอย่าง

ของบุคคลผู้ได้รับความเสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเช็ค

กรณี คดีความผิดเกี่ยวกับเช็ค

(นาย ก) สั่งจ่ายเช็คให้ (นาย ข) ต่อมา (นาย ข) สลักหลังให้ (นาย ค) นำเช็คไปขึ้นเงิน แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน (นาย ค) ได้ทำการสลักหลังเช็คให้ (นาย ง)

คำถาม “ใครเป็นผู้ได้รับความเสียหายในคดีความผิดเกี่ยวกับเช็ค”

ตอบ นาย ค เท่านั้น เพราะในคดีความผิดเกี่ยวกับเช็คนั้น ผู้ได้รับความเสียหาย(ไม่ได้รับเงินตามเช็ค) หรือผู้ทรงเช็คในขณะธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินครั้งแรกเท่านั้น เป็นผู้เสียหาย ตาม ป.วิ.อ ม.2(4)

หลักเกณฑ์ของผู้เสียหายโดยตรง

4. เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย

ผู้เสียหายโดยนิตินัย ต้องไปเป็นบุคคลดังนี้

1. ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด

ไม่เป็นตัวการ

ไม่เป็นผู้ใช้

ไม่เป็นผู้สนับสนุน

2. ไม่ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำความผิดแก่ตนเอง

ก.

ผมอยากตาย
ช่วยฆ่าผมด้วย

ข.

เช่น ก. ประสงค์จะฆ่าตัวตาย แต่ไม่กล้าจึงจ้างให้ ข. มือปืนรับจ้างมายิงตน
ตั้งนั้น หาก ก. บาดเจ็บหรือตาย ก. จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย เป็นต้น